

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วรัฐเข้ามาให้ความควบคุมโดยการกำหนดโทษในทางอาญาเฉพาะในกรณีความผิดที่เอกชนมีข้อพิพาทซึ่งกันและกันในทางทุจริต และเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม ดังนั้นการจะมีกฎหมายในลักษณะอย่างไร และอย่างไรจะเป็นโทษทางอาญานั้นก็ขึ้นอยู่กับความคิดของคนในสังคมนั้น ๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ ว่าการกระทำนั้นมีความสำคัญเพียงใด ประกอบกับประสิทธิภาพขององค์กรภาครัฐและแนวความคิดของรัฐในขณะนั้นที่จะอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในสังกัดของตน กฎหมายของลาวนั้น ความผิดฐานฉ้อโกงหมายถึงการใช้เล่ห์เหลี่ยม โกงหนาก หลอกหลวงผู้อื่นให้หลงเชื่อ เพื่อให้ผู้ถูกหลอกหลงเอาทรัพย์สินให้หมายความว่ามีการใช้เล่ห์เหลี่ยม โกงหนาก หลอกหลวงผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตามเพื่อให้ผู้ถูกหลอกหลงเชื่อและเอาทรัพย์สินให้ การเอาทรัพย์สินนี้เป็นการกระทำผิดหลอกลวงเอากกรรมสิทธิ์หรือการครอบครองในทรัพย์สินหรือการควบคุมดูแลทรัพย์สินด้วย และการโอนนั้นก่อให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สิน ดังนั้นแนวความคิดของกฎหมายลาวจะพิจารณาจากเหตุผลและความมุ่งหมายของกฎหมายที่แฝงอยู่ในบทบัญญัตินั้น ๆ

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนก็พัฒนาปรับปรุงมาจากความผิดฐานฉ้อโกงและฉ้อโกงประชาชน การที่ประเทศไทยได้ออกพระราชกำหนดฯ มาบังคับใช้ก็เพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนซึ่งอาจได้รับความเสียหายจากการถูกหลอกหลวงและการกระทำอันเป็นการหลอกหลวงประชาชนนั้นทำให้ประชาชนได้รับความเสียหายทางด้านทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก อันจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากการกู้ยืมเงินหรือรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไปโดยผู้กู้ยืมเงินอ้างว่าจะจ่ายดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินสูงเกินกว่าประโยชน์ที่ผู้กู้ยืมเงินหรือผู้รับฝากเงินจะหามาได้จากการประกอบธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมายโดยผู้กระทำได้หลอกหลวงประชาชนที่หวังจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเป็นเครื่องล่อใจแล้ว

ให้นำเงินมาเก็บไว้กับตน จากนั้นได้นำเงินที่ได้มาจากการกู้ยืมหรือรับฝากเงินรายอื่นๆมาจ่ายดอกเบี้ยหรือผลประโยชน์ให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินรายก่อนๆในลักษณะต่อเนื่องกันซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการฉ้อโกงประชาชนเพราะเป็นที่แน่นอนอยู่แล้วว่าในที่สุดจะต้องมีประชาชนจำนวนมากไม่สามารถรับเงินต้นกับคืนได้และผู้ให้กู้ยืมเงินหรือผู้ฝากเงินไม่สามารถบังคับหรือติดตามให้ชำระหนี้ได้ นอกจากนั้นพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนก็ควบคุมถึงการกระทำผิดด้วยวิธีการชักจูงให้ผู้อื่นส่งเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นให้แก่ตนและให้ผู้นั้นชักจูงผู้อื่นตามวิถีที่การที่กำหนดและแสดงให้ผู้ถูกชักจูงเข้าใจว่าถ้าได้ปฏิบัติตามจะมีบุคคลอื่นหลายคนเข้ามาร่วมต่อๆไปจนครบวงจรรแล้วผู้ถูกชักจูงจะได้รับกำไรมากกว่าเงินหรือผลประโยชน์ที่ผู้นั้นได้ส่งไว้ดังที่เรียกว่าแชร์ลูกโซ่ในที่สุดการดำเนินการเช่นนั้นจะมีได้เป็นไปตามคำชักจูงแต่กับจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนผู้หลงเชื่อพระราชกำหนดฯยังได้บัญญัติถึงการกระทำผิดที่มีการหลอกลวงประชาชนให้นำเงินเข้ามาร่วมลงทุนในธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศหรือเก็งกำไร ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้นอกจากจะทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวงได้รับความเสียหายแล้วยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในวงกว้าง

รูปแบบการกำหนดความผิดของพระราชกำหนดฯจะแตกต่างจากการกู้ยืมเงินตามมูลคดีแพ่ง คือเป็นการรับเงิน ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้ การยืม การจำหน่ายบัตรหรือสิ่งอื่นใด การรับเข้าเป็นสมาชิก การรับเข้าร่วมลงทุน การรับเข้าร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือสิ่งอื่นใดโดยผู้กู้ยืมเงินหรือบุคคลอื่นจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนหรือตกลงว่าจะส่งผลประโยชน์ตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจะพึงจ่ายได้

การกระทำผิดตามพระราชกำหนดฯคือบุคคลใดได้โฆษณาหรือประกาศหรือติดต่อล่อใจประชาชนหรือบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปให้เชื่อว่าถ้านำเงินมาให้ตนหรือบุคคลที่อ้างถึงกู้ยืมผู้นั้นจะได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่สูงซึ่งผู้โฆษณาติดต่อรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้นหรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินและรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใดๆโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนเพียงพอที่จะนำมา

จ่ายในอัตรานั้นได้และในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไปหรือได้ทรัพย์สินไปจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนได้กำหนดหลักเกณฑ์การกระทำผิด วิธีการดำเนินคดี การติดตามทรัพย์และได้นำเอากฎหมายเฉพาะพระราชบัญญัติล้มละลายมาลวมไว้ในกฎหมายเดียวกันซึ่งทำให้มีความสะดวกในการบังคับใช้ กล่าวคือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติตามพระราชกำหนดฯนี้มีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้สงสัยว่ากระทำผิดในการกู้ยืมเงินเพื่อจะเป็นประโยชน์แก่การตรวจสอบถึงกิจการกู้ยืมเงินทั้งนี้เพื่อให้มาไต่สวนหรือให้ถ้อยคำหรือให้มารายงานสภาพกิจการตลอดจนทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อให้ทราบว่าเป็นกิจการที่มั่นคงเพียงพอหรือเป็นกิจการที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวคือมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สินหรือสั่งให้บุคคลนั้นนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อทำการตรวจสอบตรวดจนมีอำนาจตรวจสอบหรือค้นสะถานที่ใดๆ ถ้าหากเห็นว่าบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่สงสัยว่าเกี่ยวพันกับการกระทำผิดก็สามารถยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นตามเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินคดี

ในการฟ้องผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดฯ พนักงานอัยการแต่ผู้เดียวมีอำนาจฟ้องคดีอาญา การฟ้องคดีของพนักงานอัยกัเพื่อเอาผู้กระทำความผิดมาลงโทษและให้อำนาจอัยการเรียกต้นเงินคืนให้แก่ผู้เสียหายและจะเรียกผลประโยชน์ตอบแทนอันชอบด้วยกฎหมายให้แก่ผู้เสียหายด้วยก็ได้ถ้าหากว่าการร้องขอจากผู้เสียหาย นอกจากนั้นพระราชกำหนดการกู้ยืมงานที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนได้กำหนดให้อัยการฟ้องผู้กู้เงินซึ่งเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำผิดเป็นบุคคลล้มละลายเพื่อคุ้มครองประโยชน์ผู้ให้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นมาตรการป้องกันก่อนที่ประชาชนจะได้รับความเสียหายมากกว่านั้น พระราชกำหนดฯเป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญาดังจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของพระราชกำหนดฯนี้ตามมาตรา 4 มาตรา 5 มาตรา 7 และมาตรา 8 บัญญัติถึงวิธีการและลักษณะของการกู้ยืมในกรณีเช่นว่านี้ไว้และบัญญัติถึงการที่จะปราบปรามการกระทำที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนกับวางมาตรการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการถูกหลอกลวงและรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

โดยได้กำหนดมาตรการต่างไว้เพื่อคุ้มครองประชาชนเป็นส่วนรวมและให้พนักงานเจ้าหน้าที่รัฐเท่านั้น มีอำนาจใช้มาตรการดังกล่าวนี้ได้ทั้งนี้เพื่อให้กรณีเสร็จเด็ดขาดไปทันทีดังนั้นความผิดตามพระราชกำหนดนี้รัฐเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดี แต่อย่างไรก็ตามแม้รัฐจะเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาตามพระราชกำหนดดังกล่าวเพียงผู้เดียวเท่านั้นแต่ก็ไม่ได้ตัดอำนาจราษฎรผู้ได้รับความเสียหายในอันที่จะฟ้องดำเนินคดีกับผู้ต้องหาได้ด้วยตนเองตามประมวลกฎหมายอาญา โดยไม่ต้องห้ามแต่อย่างไร ส่วนการกำหนดโทษเมื่อจำเลยถูกพิพากษามีความผิดตามมาตรา 4 หรือ มาตรา 5 พระราชกำหนดฯได้กำหนดโทษแต่ 5-10ปี และปรับตั้งแต่ 500,000บาท ถึง 1,000,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 10,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่และก็ยังได้กำหนดโทษต่อบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามการเรียก การชดเชยหรือไม่ยอมตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นการกำหนด เหมือนกันกับการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาแต่การกำหนดโทษตามพระราชกำหนดฯจะมีโทษสูงกว่า

การกำหนดรูปแบบ ลักษณะของการกระทำผิดและวิธีปฏิบัติตามพระราชกำหนดนั้นมีความเหมาะสมมากกับการที่จะปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ผู้กระทำผิดได้นำวิธีการหลอกลวงประชาชนที่ซับซ้อนมากขึ้น มีการนำใช้เทคโนโลยีเข้าในการกระทำผิดและอื่นๆ ดังนั้น การที่ประเทศลาวมีกฎหมายอาญาที่ได้กำหนดความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของรัฐ(หลวง)หรือส่วนรวม และความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของพลเมืองมาบังคับใช้นั้นคงไม่อาจควบคุมถึงการกระทำความผิดดังที่พระราชกำหนดฯได้บัญญัติไว้ ตลอดจนวิธีปฏิบัติและการกำหนดโทษ เนื่องด้วยว่าความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของลาวได้บัญญัติการกระทำที่เป็นการกระทำผิดไว้มากทำให้การตีความกฎหมายของผู้บังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะอัยการและศาลอาจตีความไม่ถูกต้องชัดเจนตามที่กฎหมายได้บัญญัติ อนึ่ง ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินตามกฎหมายลาวก็ยังไม่มีการตีความหมาย การอธิบายกฎหมายที่ชัดเจน เพื่อเป็นบรรทัดฐานในทางปฏิบัติ นอกจากนั้นการกำหนดการกระทำผิดฐานฉ้อโกงตามกฎหมายลาวก็ไม่แตกต่างกันมากกับการกำหนดความผิดฐานฉ้อโกงตามกฎหมายของนาๆประเทศโดยเฉพาะ ประเทศไทยก็มีความคล้ายคลึงกันอยู่แล้ว ฉะนั้นจะเป็นประโยชน์มีความเหมาะสมอย่างยิ่งถ้าหาก

ประเทศลาวจะนำเอารูปแบบและลักษณะของการกำหนดความผิดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นกานข้อโกงประชาชนมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง ดัดแก้กฎหมายของประเทศลาวโดยเฉพาะความผิดฐานข้อโกงทรัพย์หรือจะเป็นการออกกฎหมายใหม่ระดับพระราชบัญญัติมาบังคับใช้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจและชีวิตการเป็นอยู่ของสังคมลาวและโดยเฉพาะอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่นับวันยิ่งนำเอารูปแบบการกระทำผิดใหม่ๆมากระทำผิด ในกรณีการที่ประเทศลาวได้มีการบัญญัติกฎหมายใหม่มาบังคับใช้นั้นจะมีความเหมาะสมอย่างมากถ้าหากได้นำเอารูปแบบการดำเนินคดีตามพระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติถึงการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ อัยการและการติดตามทรัพย์สินคืนมาให้ผู้เสียหายกล่าวคือให้อำนาจอัยการฟ้องผู้ต้องหาว่ากระทำผิดเป็นบุคคลล้มละลายได้เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนผู้ถูกหลอกลวง นอกจากนั้นก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหาหรือผู้สงสัยว่ากระทำผิดได้ ส่วนพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นก็มาจากหน่วยงานต่างๆมาทำงานร่วมกัน ตลอดจนมีหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษคอยติดตามการดำเนินคดีอีกชั้นหนึ่งซึ่งมีความเหมาะสมอย่างยิ่งถ้าหากประเทศลาวจะนำไปปรับใช้ นอกจากนั้นในส่วนของการกำหนดโทษถ้าหากประเทศลาวจะกำหนดโทษขั้นสูงเหมือนกันกับพระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติไว้นั้นคงยังไม่น่าจะเหมาะสมในการที่จะนำไปใช้ในประเทศลาวเพราะว่ายังเป็นการกำหนดโทษที่เบาเกินไปถ้าเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศจีนหรือประเทศเวียดนามซึ่งต่อการกระทำที่ทำให้ประชาชนพลเมือง ประเทศชาติได้รับความเสียหายมากเป็นพิเศษกฎหมายของทั้งสองประเทศได้กำหนดโทษถึงขั้นตัดสิ้นจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตและถูกริบทรัพย์อีก อันจะเป็นความเหมาะสมอย่างมากถ้าหากประเทศลาวได้นำเอาการกำหนดโทษขั้นสูงของประเทศจีนและประเทศเวียดนามมาบัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศลาวเช่นมีการกำหนดโทษขั้นสูงถึงขั้นจำคุกตลอดชีวิตและถูกริบทรัพย์สินจะมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

ดังนั้นความผิดฐานข้อโกงตามกฎหมายลาวมีลักษณะแตกต่างไปจากความผิดฐานข้อโกงข้อโกงประชาชน และโดยเฉพาะความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการข้อโกงประชาชน กล่าวคือ ตามความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการข้อโกงประชาชนนี้ ถึงว่าได้กำหนดถึงการกู้ยืมเงิน เช่น รับเงิน ทรัพย์สิน

หรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้ การยืม การจำหน่ายบัตรหรือสิ่งอื่นใด การรับเข้าเป็นสมาชิก การรับเข้าลงทุน การรับเข้าร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือในลักษณะอื่นใด จะเห็นได้ว่าการตกลงกัน มีสัญญาซึ่งกันเป็นสายสัมพันธ์ทางแพ่ง แต่การกู้ยืมในลักษณะดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนจำนวนมาก ถึงว่าการกู้ยืมเป็นมูลคดีแพ่ง แต่เมื่อการกู้ยืมในลักษณะดังกล่าวได้ทำให้ประชาชนได้รับความเสียหายจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องปราบปรามและถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญา ฉะนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างมากถ้าหากว่าประเทศลาวได้นำเอารูปแบบ และลักษณะตามที่พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนบัญญัติไว้ นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายของประเทศลาวในอนาคต และจะทำให้การตีความหมายความผิดฐานฉ้อโกงมีความชัดเจนมากขึ้นว่าการกระทำใดเป็นมูลคดีแพ่งและการกระทำใดเป็นความผิดทางอาญา

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปที่ได้กล่าวมามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้คือ

-ในส่วนของประเทศไทย

1. แก้เพิ่มเติมมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ.

2527 (ผลประโยชน์ตอบแทน)

ตามที่บทบัญญัติไว้ในมาตรา 4 การระดมทุนด้วยวิธีการหมุนเวียนเงินนี้จะเป็นความผิดได้ก็ต่อเมื่อผู้กู้ตกลง "จะจ่ายหรืออาจจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้ตามพฤติการณ์แห่งการกู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้" ดังนั้นจึงทำให้การระดมทุนด้วยการหมุนเวียนเงินซึ่งผู้กู้ตกลง "จะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้ในอัตราที่เท่ากันหรือต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้" ไม่เป็นความผิด

ซึ่งหากเกิดกรณีผู้กู้ตกลง "จะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้อัตราที่เท่ากันหรือต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้" และมีประชาชนมาให้กู้ยืมเงินจำนวนมาก ต่อมาผู้กู้ได้นำเงินที่ได้กู้ยืมมาหลบหนีไป ผลกระทบก็จะเกิดขึ้นกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ และเกิดความเสียหายแก่ประชาชนผู้ให้กู้ยืมเงินนั้น เช่นเดียวกับการที่ตกลงจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้อัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้

2. องค์การผู้บังคับใช้กฎหมาย

องค์การผู้บังคับใช้กฎหมายตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 มีด้วยกันหลายองค์การคือ กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ป.ป.ช. ป.ศ.ท. สำนักงานอัยการสูงสุด ศาล กรมบังคับคดี กรมราชทัณฑ์ และกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เนื่องจากปัจจุบันผู้กระทำผิดส่วนมากมักเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ และอาศัยโอกาสในวิชาชีพของตนเองเข้าดำเนินการเช่นผู้กระทำความผิดฉ้อโกงธนาคารต้องรู้ระบบของธนาคารเป็นอย่างดี หรือถ้าจะฉ้อโกงด้วยการขนส่งสินค้าต้องเข้าใจทั้งระบบธนาคารและระบบขนส่ง ซึ่งสลับซับซ้อนและยากแก่การสอบสวน เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น พนักงานทำการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานสรุปสำนวนพร้อมกับความเห็นควรส่งฟ้องไปยังอัยการ ซึ่งพนักงานอัยการอาจสั่งสอบสวนเพิ่มเติมได้ แต่พนักงานอัยการก็เข้ามีบทบาทหลังจากที่พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว ซึ่งเป็นการล่าช้าเกินไป พนักงานอัยการไม่อาจเข้าวางรูปคดีและแสวงหาพยานหลักฐานที่แน่นแฟ้นได้ เมื่อพยานหลักฐานที่พนักงานอัยการเสนอต่อศาลไม่เพียงพอที่จะฟังได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิดศาลก็ต้องพิพากษายกฟ้อง

ดังนั้นความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน มีประชาชนจำนวนมากต้องได้รับความเสียหายเป็นเงินหลายล้านบาท จากความผิดประเภทนี้นับเป็นการทำลายเศรษฐกิจของประเทศ จากลักษณะการกระทำผิด

ที่หลากหลายและมีขอบเขตค่อนข้างกว้างขวางนี้ จึงทำให้ลำพังแต่ตำรวจฝ่ายเดียวที่จะดำเนินการสอบสวนความผิดคงไม่ประสบความสำเร็จมาก นอกจากนี้ควรจะให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส การศึกษา ชนชั้นกรรมากร ชาวนา ซึ่งอาจตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมได้ง่าย ให้ได้มีความรู้เกี่ยวกับภัยของอาชญากรรมประเภทนี้ และแจ้งให้ประชาชนทราบถึงรูปแบบอาชญากรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ก่อนที่ประชาชนจะตกเป็นเหยื่อแล้ว ที่สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานตำรวจควรต้องได้รับความร่วมมือและประสานงานกับพนักงานอัยการอย่างใกล้ชิดนอกจากนั้นถ้าหากศาลตัดสินลงโทษผู้กระทำผิด ก็ให้ผู้กระทำผิดบอกถึงรูปแบบของการกระทำผิดให้สังคมทราบ เพื่อจะได้ป้องกันในอนาคต

3. ควรมีการเพิ่มอัตราโทษขั้นสูงในมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

ควรมีการแก้ไขบทกำหนดโทษตามมาตรา 12 ที่กำหนดโทษขั้นสูงไว้ จำคุกไม่เกิน 10 ปี ซึ่งยังไม่เหมาะสมกับผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งกับประชาชนผู้เสียหายและเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรมีการแก้ไขอัตราโทษขั้นสูงให้สูงกว่า 10 ปี เช่น 12 ปีหรือ 15 ปี เพราะเมื่อแก้ไขอัตราโทษขั้นสูงให้สูงกว่า 10 ปีแล้ว ศาลก็สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดให้จำคุกได้ถึง 50 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91(3) และถ้าเทียบเคียงกฎหมายของต่างประเทศ เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม การกระทำความผิดในลักษณะนี้กฎหมายได้กำหนดโทษขั้นสูงถึงตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต นอกจากนั้นเนื่องจากผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ บางคนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญจากการประกอบอาชีพการงาน และใช้โอกาสที่ตนประกอบอาชีพนั้นไปกระทำความผิด ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดนั้นมีโอกาสได้กระทำความผิดซ้ำอีกโดยการใช้ความรู้ ความชำนาญหรือหน้าที่การงาน จึงควรที่จะนำมาวิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยห้ามประกอบอาชีพบางอย่างตามมาตรา 50 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้กับผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

ในส่วนของประเทศลาว

จากการศึกษาความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ตามกฎหมายของประเทศลาว พบมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายอาญามาตรา 109 และ 120

บทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดว่าบุคคลใดหากได้ใช้เล่ห์เหลี่ยม โทก หลอกหลวงด้วยวิธีการใดก็ตาม เพื่อให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินให้ตนจะถือว่ามีความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ ซึ่งในความหมายนี้จะให้นิยามถึงความหมายของคำศัพท์ คือ เล่ห์เหลี่ยม โทก หลอกหลวง เพื่อเอาผิดกับผู้ที่มีเจตนากระทำตามความหมายของคำศัพท์นี้ โดยได้กำหนดความหมายของคำศัพท์ แต่ไม่ได้กำหนดพฤติกรรมของการกระทำ และบทบัญญัติดังกล่าวยังกำหนดกว้างออกไปอีกว่า ใช้เล่ห์เหลี่ยม โทก หลอกหลวง ด้วยวิธีใดก็ตาม การที่กำหนดไว้ว่าใช้เล่ห์เหลี่ยม โทก หลอกหลวง ด้วยวิธีใดก็ตามนั้นควรมีการกำหนดให้ชัดเจนเลยว่ามิวิธีการใดบ้าง

ดังนั้นบทบัญญัติดังกล่าวควรเพิ่มให้มีการกำหนดพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด เช่น ผู้หลอกหลวง หลอกให้ผู้ถูกหลอกหลวง ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ์ เพื่อประโยชน์ของผู้หลอกหลวง เป็นต้น

2. ควรให้มีคำแนะนำเพิ่มเติมในการตีความหมายข้อกฎหมายเพื่อให้การตีความหมายของความผิดฐานฉ้อโกงมีความชัดเจน

เห็นได้ว่าปัจจุบันการตีความหมายของข้อกฎหมายความผิดฐานฉ้อโกงยังพบข้อยุ่งยาก เนื่องด้วยว่าเมื่อมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้น บางกรณีตีความหมายข้อเท็จจริงใช่ปรับข้อกฎหมายว่าเป็นความผิดอาญา และบางกรณีตีความหมายว่าเป็นมุลคดีแพ่ง

ในการตีความหมายข้อเท็จจริงกรณีแรกเช่น A กับ B หุ้นส่วนทำธุรกิจร่วมกัน เมื่อครั้งไปรับเงินกำไรจากการทำธุรกิจ A ไปรับคนเดียว แล้ว A ก็เอาเงินไปใช้จ่ายส่วนตัว ทั้งที่เป็นเงินส่วนแบ่งระหว่าง A กับ B เวลาต่อมาเมื่อ A ไม่มีเงินส่วนแบ่งนั้นมาคืนให้ B. A กับ B จึงตกลงกันทำสัญญาว่า A ได้กู้ยืมเงิน B ต่อมา A ไม่สามารถปฏิบัติสัญญาได้ B จึงฟ้อง A ว่าได้ฉ้อโกงเงิน B

ซึ่งการตีความหมายข้อเท็จจริงในกรณีนี้ว่าเป็นความผิดทางอาญา เพราะ A ได้ฉ้อโกงเงิน B ก่อนทำสัญญา สัญญาทำขึ้นเมื่อมีการฉ้อโกงเกิดขึ้นแล้ว ทั้งที่เห็นว่า A ไม่ได้ใช้เล่ห์เหลี่ยม โทก

หลอกหลวง B แต่อย่างไร เพียงแต่ไปรับเงินมาแล้วเอาไปใช้จ่ายก่อนเท่านั้น และ A ก็ไม่ได้มีเจตนาที่จะ
ขโมยเงิน B แต่อย่างไร

ในกรณีต่อมา A มีเจตนาที่จะขโมยเงิน B แต่ทำอย่างไรเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ และตนเอง
จะไม่มีความผิด A จึงทำสัญญาขอยืมเงินจาก B โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืม แต่ A เสนอ
ให้ดอกเบี้ยแก่ B สูงถึง 5.% ต่อเดือน โดยทำสัญญากันกำหนดเวลา 6 เดือน เมื่อ B หลงเชื่อจึงทำให้ A
ได้กู้ยืมเงินจาก B เมื่อครบกำหนดเวลา A ไม่มีเงินมาส่งคืนทั้งต้นทุนและดอกเบี้ยให้แก่ B

กรณีนี้ตีความหมายของข้อเท็จจริงว่า เป็นมูลคดีทางแพ่ง เพราะ A กับ B ตกลงกู้ยืมเงินกัน
โดยมีสัญญากู้ยืมเงินเป็นสิ่งสำคัญ

จะเห็นได้ว่าจากสองกรณีที่กล่าวมานี้ ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการปรับข้อเท็จจริงเข้าข้อ
กฎหมาย ดังนั้นเพื่อให้มีความชัดเจนในการตีความหมาย ตลอดจนให้มีความเป็นเอกภาพในทาง
ปฏิบัติ ก็ควรมีคำแนะนำหรือจะออกในลักษณะคำพิพากษาฎีกาหรือคำแนะนำร่วม นอกจากนี้ที่มี
กฎหมายอยู่แล้ว

3. ประเทศลาวควรนำเอารูปแบบและลักษณะของพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการ
ขโมยประชาชน พ.ศ. 2527 มาประยุกต์ใช้ในประเทศลาว

ในการระดมเงินกู้ยืมจากประชาชนโดยผู้กู้ยืมอ้างว่าในการกู้ยืมเงินจะให้ผลประโยชน์ตอบแทน
แทนสูงกว่าดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบัน
การเงินจะพึงจ่ายได้ให้แก่ผู้ให้กู้ยืม ซึ่งการกระทำดังกล่าวความจริงหาเป็นความผิดทางอาญาไม่ แต่
ในการระดมเงินจากประชาชนในลักษณะนั้นเป็นภัยอันตรายต่อเศรษฐกิจของชาติ และเป็นภัยต่อ
ความมั่นคง เพราะมีประชาชนจำนวนมากนำเงินมามอบให้ผู้ดำเนินการเพื่อต้องการผลประโยชน์ตอบแทน
ถ้าหากปล่อยให้ดำเนินกิจการต่อไป และต่อมากิจการล้มจะเกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนทั่ว
ประเทศ ดังนั้นเมื่อการกระทำไม่เป็นความผิดทางอาญาก็หมดยกเว้นทางอาญากับผู้ดำเนินการ แต่ในเมื่อ
ต้องการที่จะปราบปรามธุรกิจลักษณะนี้ ประเทศไทยจึงได้พัฒนากฎหมายใหม่ขึ้นมาบังคับใช้

นอกจากความผิดฐานข้อโกง และข้อโกงประชาชน นั่นคือ พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการ
ข้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

ฉะนั้น ซึ่งลักษณะของการกระทำผิดตามพระราชกำหนดนี้กำหนดไว้ก็เคยเกิดขึ้นมาแล้วใน
ประเทศลาว เมื่อปี ค.ศ. 1985 และก็มีประชาชนได้รับความเสียหายจำนวนมากจากการดำเนินการ
กู้ยืมเงินจากประชาชนของสินเชื่อแห่งหนึ่งในเวียงจันทน์ ดังนั้นถ้าหากประเทศลาวต้องการที่จะ
ปราบปรามธุรกิจดังกล่าวนี้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นอีกในอนาคตก็ควรมีกฎหมายเหมือนดังพระราชกำหนดนี้
หรืออาจจะนำเอารูปแบบและลักษณะตามที่พระราชกำหนด บัญญัติไว้นำมาประยุกต์ใช้ในการ
ปรับปรุงกฎหมายหรือดัดแก้กฎหมายในอนาคต

อนึ่ง ในทางกลับกันกับพระราชกำหนดนี้ ประเทศลาวก็ยังไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควรใน
การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเศรษฐกิจการเงินนอกระบบ เช่น ยังไม่ทันมีกฎหมายหรือ
ข้อแนะนำในการที่จะบังคับใช้เกี่ยวกับการกระทำที่ให้เงินกู้ยืมแต่เรียกเก็บดอกเบี้ยสูงเกินกว่าอัตรา
ดอกเบี้ยที่สถาบันการเงินกำหนด เช่น ให้กู้ยืมเงินแต่เรียกเก็บดอกเบี้ย 5% ต่อเดือน หรือเท่ากับ 60%
ต่อปี ซึ่งเห็นว่าการกระทำในลักษณะนี้เป็นการเอาเปรียบหรือข้อโกงประชาชนอย่างหนึ่ง จึงเห็นควรมี
กฎหมายมาควบคุม

เพื่อให้การนำเอารูปแบบและลักษณะของการกระทำผิดตามที่พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่
เป็นการข้อโกงประชาชนบัญญัติไว้นั้นมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง ดัดแก้กฎหมายอาญาความผิด
ฐานข้อโกงที่มีอยู่เดิมหรือจะเป็นการออกกฎหมายเฉพาะระดับพระราชบัญญัติมาบังคับใช้ใหม่ ใน
กรณีนี้โดยอิงตามสิทธิและหน้าที่ของอัยการสูงสุดแห่ง ส ป ป ลาว ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 26
ข้อ 5 ของกฎหมายว่าด้วยองค์การอัยการประชาชนแห่ง ส ป ป ลาว อัยการประชาชนสูงสุดมีสิทธิ
เสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภาเพื่อปรับปรุง ดัดแก้หรือออกกฎหมายมาบังคับใช้ใหม่

4. ถ้าหากประเทศลาวมีการปรับปรุงกฎหมายหรือออกกฎหมายฉบับใหม่ที่มีลักษณะเดียวกัน
กับพระราชกำหนดที่เป็นการข้อโกงประชาชน ก็ควรให้มีการเพิ่มอัตราโทษขึ้นสูง

ตามกฎหมายอาญาภาคความผิดมาตรา 109 ว่าด้วยความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของรัฐที่ได้กำหนดโทษขั้นสูงไว้จำคุกไม่เกิน 7 ปี และมาตรา 120 ว่าด้วยความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินของผลเมืองที่ได้กำหนดโทษขั้นสูงไว้จำคุกไม่เกิน 5 ปี ซึ่งยังไม่เหมาะสมกับผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งกับประชาชนผู้เสียหาย และเศรษฐกิจของประเทศ จึงควรมีการแก้ไขอัตราโทษขั้นสูงให้สูงกว่าตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ นั่น เช่น ประเทศลาวก็ได้ตัดสินลงโทษจำคุกผู้กระทำผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์สินหลายราย และบุคคลเหล่านั้นก็จำคุกไม่ถึง 5 ปี หรือ 7 ปี ถ้าหากมีการผ่อนโทษหรืออภัยโทษ ถ้าหากเทียบตามกฎหมายของประเทศสังคมนิยมด้วยกัน เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้กำหนดโทษขั้นสูงของความผิดฐานหลอกลวงฉ้อโกงนี้ไว้ถึงจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต

และเนื่องจากผู้กระทำผิดบางคนเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ จากการประกอบอาชีพการงาน และใช้โอกาสที่ตนประกอบอาชีพนั้นไปกระทำความผิด ดังนั้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสได้กระทำความผิดซ้ำอีก โดยการใช้ความรู้ความชำนาญหรือหน้าที่การงาน จึงควรที่จะนำมาวิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยห้ามประกอบอาชีพบางอย่างเหมือนดังมาตรา 50 แห่งประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยได้บัญญัติไว้